

Növekvő nyomás a globális és európai kőolaj- és dízelpiacon

KOVÁTS MÁTÉ
DR. MÉSZÁROS TAMÁS

MKI Nézőpont

A Magyar Külügyi Intézet rendszeres kiadványa.

Kiadó:

© Magyar Külügyi Intézet, 2026.

Kiadó székhelye:

1016 Budapest, Bérc utca 13-15.

Felelős kiadó:

dr. Feledy Botond, vezérigazgató

Felelős szerkesztő:

Dr. Rácz András,

kutatói és tudományos ügyekért felelős vezérigazgató-helyettes

Szerző(k):

Kováts Máté

Dr. Mészáros Tamás

Lektorálta:

Vass Ágnes

Korábbi kiadványainkat megtekintheti az [Intézet](#) weboldalán.

A borítókép forrása: shutterstock

2026. október 22.

Kováts Máté, kutató, MKI
Dr. Mészáros Tamás, vezető kutató

Növekvő nyomás a globális és európai kőolaj- és dízelpiacon

Az elmúlt hetekben a transzatlanti politika meghatározó kérdésévé vált a globális kőolaj- és üzemanyagpiac alakulása, mindennekelőtt a dízelüzemanyagok gyors áremelkedése. A dízel nagykereskedelmi ára szeptember folyamán az európai és amerikai piacon meghaladta a hordónkénti 200 dollárt, ami az iráni háború kezdete előtti árszint nagyjából duplája, egyúttal mintegy 100 dolláros és 100 százalékos prémiumot jelent a nyersolajhoz képest.

Az áremelkedés hátterében az iráni háborúhoz köthető közel-keleti exportingadozás, az orosz finomítók elleni ukrán támadások, valamint a finomított kőolajtermékekre a belpiac védelme érdekében kivetett kínai átmeneti exporttilalom áll. A Nemzetközi Energiaügynökség (*International Energy Agency*, IEA) október 14-én kiadott kőolajpiaci jelentése¹ szerint szeptember folyamán napi átlag 1,3 millió hordóval csökkent a közel-keleti és orosz dízelexport, ami a globális kereslet 4,5 százalékának felel meg.

Jelen tanulmány arra a kérdésre keresi a választ, hogy rövid távon milyen politikai folyamatok mozgatják a globális dízelpiacot, és hogyan képes ezekhez alkalmazkodni az európai ellátás a téli időszak előtt és alatt.

1 „Oil Market Report - October 2026”, *Nemzetközi Energiaügynökség*, hozzáférés: 2026. október 14., <https://www.iea.org/reports/oil-market-report-october-2026> .

Beavatkozási kényszer az amerikai félidős választások előtt

A kínálat szűküléséből fakadó áremelkedés fokozatosan megjelent a kiskereskedelmi piacon is. Az Amerikai Egyesült Államokban a benzin gallonjának átlagos kiskereskedelmi ára 4,2-ről 4,6 dollárra, a dízelé 5,6-ról 6,4 dollárra emelkedett,² bár jelentős regionális eltérések mellett: míg október közepén a keleti parton és a déli országrészben 6 dollár alatt, a Középnnyugaton pedig az országos átlaghoz hasonló áron lehetett dízelt tankolni, a nyugati parti átlag 7,3 dollár volt. Ez az inflációs rátát is megemelte, a fogyasztói árak növekedésének üteme 3,7 százalékra nőtt szeptemberben.

Ezek a folyamatok a november 3-i félidős választások közeledtével politikai dilemmát jelentenek Donald Trump amerikai elnök számára. Az Egyesült Államokban az üzemanyagárak alakulása hagyományosan döntő hatással van a gazdasági és inflációs helyzet választói megítélésére – az előző választási kampányban pedig maga Trump és a Republikánus Párt is a magas benzinárak miatt támadta Joe Biden akkori elnököt, illetve a Demokrata Pártot. A dízelárak emelkedése pedig azért különösen érzékeny kérdés, mert kiemelten érinti a hagyományosan a Republikánus Párthoz húzó mezőgazdasági termelőket.³

Trump emiatt az elmúlt hetekben rövid távú beavatkozásokkal próbálja letörni az áremelkedést, azonban ezek sikeressége minimum kérdéses, miközben az elnök követelései és különutas lépései újabb feszültségforrást jelentenek a transzatlanti kapcsolatokban.

Az amerikai elnök október 1-jén felszólította többek között Franciaországot és Németországot, hogy a kőolaj- és dízelpiac árszintjének és volatilitásának csökkentése érdekében szabadítsanak fel a piac számára kellő mennyiségű üzemanyagot stratégiai

2 Egy gallon 3,79 liter. „Weekly Retail Gasoline and Diesel Prices”, *U.S Energy and Information Administration*, hozzáférés: 2026. október 14., https://www.eia.gov/dnav/pet/pet_pri_gnd_dcus_nus_w.htm.

3 Truman Dickerson, Huileng Tan, „Trump's quest to bring down gas prices ahead of the midterms is not going great”, *Business Insider*, 2026. október 12., <https://www.businessinsider.com/oil-gas-diesel-prices-midterms-iran-russia-ukraine-saudi-arabia-2026-10>

tartalékaikból. Sajtóértesülések szerint a felszólítást zárt ajtók mögött egy figyelmeztetés is kísérte: amennyiben az európai országok nem vállalnának kellő részt a piac normalizálásából, az Egyesült Államok exporttilalmat rendelhet el a dízelre vonatkozóan.⁴

Erre reagálva a G7 tagállamai október 2-án megállapodtak róla, hogy a következő négy hónap folyamán 100 millió hordónyi kőolaj és finomított terméket szabadítanak fel.⁵ Ugyanakkor egymásnak el-
lentmondó nyilatkozatokat követően a Nemzetközi Energiaügynökség kormányzótanácsának október 15-i közleménye tisztázta,⁶ hogy az intézkedés a gyakorlatban a G7 2026. márciusi megállapodásának⁷ végrehajtást jelenti: ebben a tagállamok eredetileg 400 millió hordó nyersolaj és olajtermék piacra dobását vállalták stratégiai tartalékaikból, amit később a tagállami felajánlások mentén 425 millió hordóra emeltek. Ebből szeptember végéig mintegy 330 millió hordót szabadítottak fel, az október 15-én publikált menetrend szerint a tagállami kapacitások figyelembevételével rövid távon további 20 millió hordót bocsátanak piacra, a maradék mennyiség feloldását pedig felgyorsítják.

Ez mérsékelt ambícióra utal: Franciaország október elején azt javasolta,⁸ hogy az európai országok 50 millió hordó dízelt, míg az IEA többi tagja 50 millió hordó nyersolajat bocsásson piacra, ehhez képest a 20 millió hordós vállalat és a világos menetrend hiánya nem hatott megnyugtatólag a piacokra – sem az Egyesült Államok kormányára.

4 Kate Abnett, Jarrett Renshaw, John Irish, „US tells France and Germany to release diesel stocks or face US export ban, sources say”, *Reuters*, 2026. október 2., <https://www.reuters.com/business/energy/us-tells-france-germany-release-diesel-stocks-or-face-us-export-ban-sources-say-2026-10-01/>.

5 „G7 Leaders’ Statement on global energy security and market stability”, *European Council*, hozzáférés: 2026. október 2., <https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2026/10/02/g7-leaders-statement-on-global-energy-security-and-market-stability/>.

6 „IEA Governing Board statement on energy markets and security”, *International Energy Agency*, hozzáférés: 2026. október 15., <https://www.iea.org/news/iea-governing-board-statement-on-energy-markets-and-security>.

7 „IEA Member Countries to Carry out Largest Ever Oil Stock Release amid Market Disruptions from Middle East Conflict”, *International Energy Agency*, hozzáférés: 2026. március 12., <https://www.iea.org/news/iea-member-countries-to-carry-out-largest-ever-oil-stock-release-amid-market-disruptions-from-middle-east-conflict>.

8 Ben Munster, „France floats major oil and diesel reserve release in response to US pressure”, *Politico*, 2026. október 2., <https://www.politico.eu/article/france-floats-major-release-of-oil-and-diesel-reserves-in-response-to-us-pressure/>.

A Bloomberg értesülései szerint az amerikai tisztviselők legalább 100 millió hordós további készletfelszabadítást akartak elérni a márciusban elfogadott kvóta felett, de erre az európai tagok nem voltak hajlandók.⁹ Egyelőre azt sem közölték, hogy ez milyen eloszlásban fog megtörténni a G7-országok között. Korábban Németország azt közölte, hogy nagyságrendileg 15 millió hordónyi dízel, fűtőolaj és nyersolaj piacra dobását vállalja,¹⁰ míg Franciaország 10 millió hordónyi dízel rövid távú szállításáról nyilatkozott,¹¹ azonban például Olaszország értelmezésében az ország teljesítette már a márciusban vállalt kötelezettségét, így a további tartalékfelszabadítást új tárgyalásokhoz kötné.¹²

Donald Trump szorult helyzete és a G7 vonakodása fényében október 9-én dízelmegállapodást jelentett be Oroszországgal, állítása szerint Moszkva rövid távon 300 ezer tonna, azaz nagyjából 2,25 millió hordó dízelt szállít az Egyesült Államokba, amit novemberben további félmillió tonna, majd pedig további egymillió tonna követ. A lépés érdekében a Trump-kormány ideiglenesen feloldotta az orosz dízelexportra vonatkozó szankciókat, míg Oroszország felfüggesztette – a válságos hazai ellátási helyzet miatt bevezetett – saját exporttilalmát. Ugyanakkor ez a mennyiség nem tűnik alkalmasnak sem a globális, sem az amerikai piac érdemi befolyásolására: az amerikai közlekedési szektor önmagában napi 2,9 millió hordó dízelt fogyaszt, a globális kereslet napi 29-30 millió hordó. Ennek fényében az Oroszország által bejelentett exportmennyiség nem lesz képes érdemi ármérséklő hatást elérni: az ugyanis rövid távon egy napi amerikai fogyasztást sem fedez, és a bejelentés által lefedett teljes mennyiség (amelynek pontos szállítási idejét nem konkretizálták) sem éri el a globális piac egy napi keresletét.

- 9 Eva Krukowska, Grant Smith, „US Tells IEA Nations It's Unhappy With Emergency Oil Release”, *Bloomberg*, 2026. október 15., <https://www.bloomberg.com/news/articles/2026-10-15/us-tells-iea-nations-it-s-unhappy-with-emergency-oil-release>.
- 10 Andreas Rinke, „Germany to Release up to 15 Million Barrels of Oil under G7 Plan”, *Reuters*, 2026. október 9., <https://www.reuters.com/business/energy/germany-release-up-15-million-barrels-oil-under-g7-plan-2026-10-09/>.
- 11 „France to Release 10 Million Barrels of Diesel from Stocks, French PM Says”, *Euronext*, hozzáférés: 2026. október 7., <https://live.euronext.com/en/financial-news/france-release-10-million-barrels-diesel-stocks-french-pm-says>.
- 12 „Italy Open to More Oil Stock Releases If European Countries Meet Pledges”, *MarketScreener*, hozzáférés: 2026. október 8., <https://www.marketscreener.com/news/italy-open-to-more-oil-stock-releases-if-european-countries-meet-pledges-ce785dded081f227>.

Az orosz megállapodás politikai szempontból sem ígérkezik sikeresnek. A lépés a republikánus oldalon is ellenkezést szült, a demokraták mellett több kormánypárti szenátor is kifogásolta azt, arra hivatkozva, hogy a kongresszus 2022-ben törvényben tiltotta be az orosz energia-hordozók behozatalát, amit az elnök nem bírálhat felül a törvényhozás jóváhagyása nélkül. Nem javította a lépés kommunikációját, hogy Trump szeptember 18-án írta alá a néhai Lindsay Graham szenátor szankciós törvényét, amely újabb büntetőintézkedéseket vezet be orosz tisztviselőkkel, a pénzügyi szektorral és energiaiparral szemben, valamint legfeljebb 100 százalékos védővámok kivetését tette lehetővé az orosz és iráni olaj legfőbb vásárlóinak termékeire nézve. Trump a támadások ellenére két nappal a jogszabály életbe lépése előtt, október 16-án ideiglenesen 60 napra felfüggesztette a törvényben szereplő szankciók alkalmazását, ami további kétpárti bírálatokhoz vezetett.

Két héttel a választások előtt nem tűnik reálisnak egy ilyen művelettel megváltoztatni a választók benyomásait: az Ipsos a Reuters számára készített felmérése szerint az amerikaiak 78 százaléka Trump vámpolitikáját és az iráni háborút okolta az áremelkedésért, még a republikánus táborban is 64, a bizonytalan szavazók körében 76 százalék vélekedett így,¹³ azaz Ukrajna hibáztatása nem tudja feledtetni az iráni háború népszerűtlenségét és a Trump gazdaságpolitikájával való tágabb elégedetlenséget – bár az tény, hogy a szenátusi felmérések szorossága miatt relatíve mérsékelt elmozdulások is számottevő politikai hatással járhatnak.

Ennek ellenére az elnök a jelek szerint az Ukrajnára való nyomásgyakorlás fokozásával próbál úrrá lenni a helyzeten: ukrán katonai és politikai vezetők, valamint nyugati sajtóforrások a napokban arról számoltak be, hogy az Egyesült Államok visszafogta az orosz légitámadásokkal kapcsolatos információmegosztást, a NATO fegyvervásárlási programja keretében (*Prioritised Ukraine Requirements List*) megrendelt eszközök leszállításának felfüggesztésével fenyegetett, sőt, ukrán hivatalos információk szerint a Patriot légvédelmi rakéták

13 Howard Schneider, Ann Saphir Jason Lange, „Bipartisan majority of Americans blame Trump policies for rising costs, Reuters/Ipsos poll finds”, *Reuters*, 2026. október 9., <https://www.reuters.com/world/us/bipartisan-majority-americans-blame-trump-policies-rising-costs-reutersipsos-2026-10-09/>.

szállítása „átütemezésre” hivatkozva le is állt, annak ellenére, hogy a PURL európai finanszírozói nagyszámú ilyen rakétákat már ki is fizettek.¹⁴ Emellett a Starlink katonai változatának, a Starshield műholdas rendszernek a működését is lekorlátozták, amivel nemcsak számos ukrán támadó drón bénult meg, de a Starshieldet használó elfogó drónok sem tudnak működni. Trump egy, az energiainfrastruktúra elleni támadásokra vonatkozó tűzszünetet is bejelentett, amelyet azonban a jelek szerint nem tárgyalt le egyik féllel sem. Az oroszok töretlen támadásai miatt október 15-én Volodimir Zelenszkij ukrán elnök közölte, hogy Kijev sem tartja magát az állítólagos tűzszünethez és folytatja az orosz olajipari létesítmények elleni támadásokat.¹⁵

Az ukrajnai konfliktusnál jóval jelentősebb világgpiaci hatással járó iráni háborúban ezzel párhuzamosan nem látszik elmozdulás Trump részéről.

Az európai ellátási helyzet

Az európai uniós szabályozás szerint minden tagállamnak kötelező legalább 90 napnyi nettó importnak vagy 61 napnyi fogyasztásnak – amelyik magasabb – megfelelő méretű tartalékot fenntartani, de a gyakorlatban a teljes uniós tartalék szintje jelentősen meghaladja ezt. A júniusi adatok szerint az Európai Uniónak megközelítőleg 155,8 millió tonna vészhelyzeti kőolaj- és üzemanyagkészlettel rendelkezik, ami nagyságrendileg 1,1 milliárd hordónak felel meg – a tömeg-térfogát átváltás módszerétől függően.¹⁶ Ez a nagyságrendileg 500 millió tonnás éves uniós fogyasztás közel 30 százaléka, azaz rövid távon a tartalékok fokozatos megnyitása nem jelent problémát.

14 Andreas Illmer: „Zelenskyy accuses US of delaying Patriot missile shipment”, *DW*, 2026. október 20. <https://www.dw.com/en/zelenskyy-accuses-us-of-delaying-patriot-missile-shipment/a-79707951>.

15 Daniel Flynn, Max Hunder, „Ukraine hits Russian refinery as Zelenskiy says ‚we’re done’ with Trump’s energy truce”, *Reuters*, 2026. október 15., <https://www.reuters.com/world/zelenskiy-says-ukraine-will-resume-strikes-russian-refineries-ft-reports-2026-10-15/>.

16 „Oil Products Stock Levels - Monthly Data”, *Eurostat*, hozzáférés: 2026. október 14., https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/product/page/NRG_STK_OILM.

Ugyanakkor a dízelpiacon a szűkülő globális finomítói aktivitás miatt rosszabb a helyzet: a legtöbb uniós tagállam mellett az Egyesült Államokat, az Egyesült Királyságot, Japánt és Kanadát is tömörítő Gazdasági Együttműködési és Fejlesztési Szervezet (*Organisation for Economic Co-operation and Development*, OECD) tagállamainak tartalékszintje nagyságrendileg 560 millió hordóra, hároméves mélypontra csökkent júliusban az IEA legutóbbi adatközlése szerint, és azóta tovább apadt. Míg a korábbi években a harmadik negyedévet a készletek emelkedése jellemezte a dízelpiacon, addig jelenleg a fenti faktorok miatt már a tél előtt megindult a készletek leépítése. Az uniós tagállamok számára mindemellett így is előnyösebb a finomított termékek felszabadítása, mivel az európai régió komoly olajfinomító kapacitással rendelkezik, amelyek az elmúlt időszakban szinte maximális kapacitáson működtek, így a finomított kőolajtermékek importját illetően kisebb a kitettség, mint a nyersolaj-import esetében.

További kihívást jelent, hogy a finomított kőolajtermékek mellett a földgáz világpiaci ára is fokozatos emelkedést mutat, mivel a globális kínálat e téren is szűkül: az irányadó holland tőzsdei ár megawattóránként 85 euróra nőtt október közepén, szemben az iráni konfliktus előtti 30 eurós, illetve a késő tavaszi-korányári de-eszkaláció idején jellemző 45 euró körüli szinttel.¹⁷ A katari közvetlen import kiesése, illetve a szabad cseppfolyósított földgáz-kapacitásokért (LNG) az ázsiai országokkal szemben folytatott licitálás miatt az európai tározói kapacitások alacsonyabbak a korábbi évek átlagánál, október 13-án 74 százalékon álltak, szemben a tavalyi 83 százalékkal és a 2022–2024 között 90 százalék feletti értékkel.¹⁸ Ezzel együtt a téli időszakban nem kell ellátási problémákra számítani, a kockázatot az jelenti, hogy a piaci viszonyok javulása nélkül a tél végére kiugróan alacsony tározói szintek alakulhatnak ki, amik nehezítik a régió piaci helyzetét a jövő évi gázvásárlások során.

17 ING Bank N.V. „Dutch TTF Natural Gas Future”, hozzáférés: 2026. október 16. <https://www.ingmarkets.nl/markten/XC000A1DKM59>.

18 Ugnė Keliauskaite, Ben McWilliams, Giovanni Sgaravatti, Georg Zachmann, „European natural gas imports”, *Bruegel*, 2026. október 14., <https://www.bruegel.org/dataset/european-natural-gas-imports>.

Erre a helyzetre az Európai Bizottság a tagállamok közötti koordináció javításával próbál reagálni. Az uniós tárgyalások során felmerült a COVID-19 pandémia alatt már alkalmazott gázkereslet-összevonási mechanizmushoz ismételt bevetése,¹⁹ ami azon az elképzelésen alapul, hogy az EU közös fellépése esetén jobb piaci alkuerőt tud képviselni, mint a tagállamok egyenként, továbbá az igények összesítése és közös képviselése a tagállamok közötti árversenynek is gátat szab – ez a javaslat ugyanakkor szuverenitási okokból nem népszerű a fővárosokban. Ursula von der Leyen, az Európai Bizottság elnöke, az október 15-i uniós csúcson felvetette a stratégiai tartalékok összehangolásának lehetőségét is, de a terv részletei még nem ismertek.

Ehhez hasonló javaslatok merültek fel az olajpiaci helyzet hosszabb távú kezelése végett, a bizottsági tervek között van a stratégiai tartalékokat illető koordináció fokozása, az információmegosztás javítása és a kockázatok előrejelzésére vonatkozó képességek fejlesztése. Ezek a javaslatok jelzik, hogy az EU mint szervezet, alacsony és közvetett befolyással bír csupán az energiapolitika stratégiai vetületeire, a tagállamok pedig legfeljebb puha eszközöket hajlandóak a Bizottság kezébe adni.

Tartós áremelkedési kockázat

A jelenlegi kilátások szerint az Európai Unióban nem kell ellátási problémákra készülni a tél folyamán. A jelenlegi piaci helyzet alapján a földgáz-, a kőolaj-, és a dízelellátás is biztosított, ezt az Európai Bizottság is megerősítette.

A kihívást az árindexálási mechanizmus jelenti, amely során globális keresleti és kínálati viszonyok – az európai ellátási és finomítói helyzettől függetlenül – is megjelennek majd a kontinensen. Amennyiben nem történik rövid távon konszolidáció a globális piacon –

19 „Council Agrees on Substance of New Measures on Joint Purchases of Gas and a Solidarity Mechanism”, *Council of the EU*, hozzáférés: 2026. október 10., <https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2022/11/24/further-measures-to-tackle-the-energy-crisis-council-agrees-on-joint-purchases-of-gas-and-a-solidarity-mechanism/>.

amire jelenleg kevés az esély –, akkor tartóssá válhat az áremelkedés a közlekedésben, mezőgazdaságban, ezekhez kapcsolódó logisztikai területeken, az ipari termelésben, ami tovább erősíti az európai inflációs nyomást. A készletfelszabadítások ezt csak részlegesen és átmenetileg képesek enyhíteni.

A Nemzetközi Energiaügynökség október 14-én kiadott kőolajpiaci jelentése²⁰ szerint a jelenlegi kilátások alapján a dízelpiacon nem várható rövid távú konszolidáció, 2027 első felében is szűk kínálatra kell számítani, ebben 2027 harmadik negyedében jöhet érdemi változás. A magas árak miatt a kőolaj- és üzemanyagkereslet enyhé csökkentésére lehet számítani, de ez nem fogja ellensúlyozni teljesen a kínálati problémákat.

További probléma, hogy a geopolitikai helyzethez való folyamatos alkalmazkodás jelentősen emeli a logisztikai költségeket. A Hormuzi-szoros forgalma ugyan az utóbbi időben némileg emelkedett – az Öböl-menti országok exportja a konfliktus előtti szint háromnegyedén állt szeptemberben, beleértve a szorost megkerülő vezetékek forgalmát is –, ugyanakkor a magas kockázatok miatt a kereskedelem jóval több hajót igényel, mint korábban: a folyamatok iráni és húszi támadások miatt a jelenlegi *modus operandi*, hogy az Öböl-menti kikötőkből a tankerek az Ománi-öbölhöz hajóznak, ahol átfektik rakományukat egy másik tankerbe, és visszatérnek az Öbölbe. Emiatt iparági számítások szerint a Közel-Keletről Kelet-Ázsiába tartó szállítmányok esetén hordónként 34, az Egyesült Államokból Kelet-Ázsiába tartó szállítmányok esetében hordónként mintegy 40 dollárt tesz ki a szállítási költség, más szóval, ez utóbbi útvonalon a nyersolaj árának 40 százaléka a szállítási költség – tavaly ez az arány még 7 százalék volt, jóval alacsonyabb árak mellett.²¹

Az áremelkedésre az EU-tagállamai eddig jellemzően a jövedéki adó csökkentésével és nemzeti ársapkák bevezetésével reagáltak. Horvátország és Csehország a két eszköz együttes alkalmazását jelentette be,

20 „Oil Market Report – October 2026”, *International Energy Agency*, hozzáférés: 2026. október 14., <https://www.iea.org/reports/oil-market-report-october-2026>.

21 Arathy Somasekhar, Lisa Baertlein, „Oil shipping costs spike, lifting prices from pump to grocery”, *Reuters*, 2026. október 15., <https://www.reuters.com/business/energy/oil-shipping-costs-spike-lifting-prices-pump-grocery-2026-10-15/>.

Szlovákia a nagykereskedelmi árrést szabályozta és csökkentette a tömegközlekedési árakat, Hollandia, Svédország, Írország és Portugália adócsökkentést, Görögország dízelár-támogatást, Olaszország pedig ársapkát vezetett be. Az áremelkedés az EU-ban ismét napirendre hozta az energiaszektor különadójának kérdését, miután a dízelkínálat szűkülése jelentősen emelte a finomítói marzsot. Az Európai Bizottság ehelyett egyelőre a finomítókkal való „stratégiai párbeszédet” javasolt, ami a gyakorlatban az árcsökkentés kialakítását jelentené a különadó elkerülése érdekében – ám egyúttal ügyelve rá, hogy a beavatkozás ne járjon az európai finomítói kapacitások jövőbeli csökkenésével, beruházások elmaradásával.

Politikai szempontból további kockázatot jelent, hogy Donald Trump nyomásgyakorlása túlmutat egy átlagos energiaválság kezelésének módszerén, és kérdéseket vet fel a jövővel kapcsolatban.

Egyrészt az orosz energiahordozókról való leválás eredményeképp az európai régió egyik legnagyobb LNG²²-, nyersolaj-, és finomított kőolajtermék²³ beszállítója az Egyesült Államok lett, ezért a transzatlanti energiaügyi kapcsolatok stabilitása sokkal fontosabb, mint bármikor korábban. Emiatt Trump nyomásgyakorlása, különösen az exportkorlátozások felvetése vészjelzésként értelmezhető, amelyre sürgősen hosszú távú megoldást kell találni. Másrészt a folyamatosan átalakulóban lévő globális kőolajpiacon is egyre nagyobb teret nyer magának Washington, és komoly érdekérvényesítő képességekre tesz szert, mivel mind a nyersolaj, mind pedig a finomított termékek exportálásában a világ egyik legfontosabb – ha nem a legfontosabb – szerepét tölti be. Ebből kifolyólag az Európai Unió számára továbbra is sürgető kérdés a diverzifikáció és az energiafüggetlenség előmozdítása.

Némi politikai tőkét kölcsönöz Európának, hogy míg az amerikai tartalékok nagyobb részét a nyersolaj teszi ki, addig az EU-ban magasabb a finomított üzemanyag aránya a tartalékokban, így: az üzemanyag-tartalékok felszabadítása jelentősebb rövid távú piaci hatást

22 „Where Does the EU's Gas Come From?”, *Council of the European Union*, hozzáférés: 2026. október 10., https://www.consilium.europa.eu/en/infographics/where-does-the-eu-s-gas-come-from/?trk=article-ssr-frontend-pulse_little-text-bloc.

23 „EU oil imports value up by 56%, volume stable in Q2 2026”, *Eurostat*, hozzáférés: 2026. október 14., <https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-eurostat-news/w/ddn-20260922-2>.

képes kifejteni, mint az amerikai nyersolaj-készlet piacra dobása. Másrészt az esetleges amerikai dízelexport-tilalom a belföldi piacon is problémákat okozna: mivel az Egyesült Államok napi 1,1 millió hordóval több dízelt termel, mint amennyit fogyaszt, az exporttilalom idővel a finomítói aktivitás visszafogását tenné szükségessé, ez azonban a termelési folyamatok összefüggése miatt a benzin- és kerozin-termelésre is negatív hatással lenne. (Mindazonáltal a Trump-kormány lépéseit a jelek szerint inkább a politikai kommunikációs motivációk vezérlik, mintsem a pusztán piaci megfontolások.)

A globális és így az európai piaci helyzetre is döntő hatással lesz az Egyesült Államok félidős választása, valamint az iráni és ukrajnai konfliktus alakulása. Amennyiben a Kongresszusban a felméréseknek megfelelően demokrata párti többség alakul ki, az jelentősen korlátozza majd az elnök cselekvési szabadságát, és egyebek mellett az energiapolitika területén is megkötheti Trump kezét. Másfelől a belpolitikai patthelyzet fokozhatja Trump aktivitását a külpolitikai területen, ahol az elnöki jogkörök tágabbak (és a jogorvoslati lehetőségek jóval hosszabb időt vesznek igénybe, mint a politikai cselekvés). Az iráni konfliktus tartós de-eszkalációja nélkül mindenesetre nem reális a rövid távú piaci konszolidáció.

**MAGYAR
KÜLTÜGYI
INTÉZET**